8856

Bibl. Jag.

IV

Organizacya Stowarzyszenia.

Nr I

Art I Cel Stowarzyszenia.

§.1 Głównym celem stowarzyszenia jest kształcenie się w umiejętnościach i wiadomościach potrzebnych dla przyszłych obywateli Kraju. — (a)

Art II. Osoby wchodzące w skład stowarzyszenia

§1. Członkami stowarzyszenia jest wszelka młodzież uniwersytecka, oraz uczniowie Instytutu technicznego i Akademii sztuk pięknych. — (b)

§2. Przyjmowanie na członków zostawione jest gronom szczegółowym. (c)

III Podział.

§1. Dla łatwiejszego połączenia się ~~[illegible]~~ w jednym przedmiocie pracujący stanowić będą jedno grono.

§2. Każde grono szczegółowe wybiera z pomiędzy siebie Dwóch członków do rady stowarzyszenia, którzy jednakowo nie przestają być członkami gron właściwych. — (d)

§3. Członkowie rady zmieniani będą w razie uznanej potrzeby przez szczegółowe grona. — (e) Czas?

IV Organizacja gron szczegółowych i Rady. —

§1. W gronach szczegółowych członkowie kolejno spra, wować będą obowiązki przewodniczącego i sekretarza. — (4)

§2. Rada stowarzyszenia składać się będzie z wysłanników gron szczegółowych - Sekretarza - Kassyera i Kontroll. -

§3. Członkowie Rady Stowarzyszenia, wybierają z pomiędzy siebie Przewodniczącego który zarazem będzie przewodniczył na posiedzeniach ogólnych. -

§4. Sekretarza stałego Rady Stowarzyszenia, wybie, rze z pomiędzy siebie całe stowarzyszenie. —

V Posiedzenia

§1. Posiedzenia dzielą się na posiedzenia walne całego stowarzyszenia, oraz posiedzenia Rady i gron szczegółowych. —

§2. Wstęp na posiedzenia gron szczegółowych - pozwo, lony jest członkom innych gron. — (g)

§3 Wstęp na posiedzenia walne całego stowarzyszenia wolny jest osobom wprowadzonym przez jednego z członków, ci jednak głosu niemają. — o biletach? (x) (h).

§4. Każde grono zbierać się będzie dwa razy w ty,

dzień

tydzień (na czas Wakacyi Poniedziałek i Czwartek)(i)
dla gron szczegółowych — na zajutrz posiedzenie Rady.)

§. 5. Zebranie walne całego stowarzyszenia odbywać się będzie co tydzień w Sobotę o godzinie 6 popołudniu. —

§ 6. Każde grono szczegółowe winno utrzymywać protokół z czynności na posiedzeniach swoich odbytych! — a Rada stowarzyszenia utrzymywać będzie protokół ze swoich posiedzeń i posiedzeń walnych. — ^ wyciągi?

VI Przedmiot Posiedzeń.

§ 1. Przedmiotem posiedzeń będzie odczytywanie rozpraw i sąd każdego z członków tychże. — (k) Zapis głosów?

§ 2. Wypracowanie rozpraw w gronach szczegółowych, jest obowiązkiem każdego członka i te mają być składane piśmiennie przed rozpoczęciem posiedzenia na ręce przewodniczącego i po odczytaniu złożone będą w aktach rady. — (l)

§ 3. Przedmiotem rozpraw gron szczegółowych będą przedmioty też obchodzące. —

§ 4. Przedmiotem rozpraw posiedzeń walnych będą przedmioty do kształcenia całego stowarzyszenia służące. —

§ 5. Rozprawy mające być czytane na posiedzeniach walnych

walnych przyjmy Rada Stowarzyszenia. –

VII O Wydalaniu się Członków.

§1. W razie wydalenia się każdy z członków melduje się przewodniczącemu grona do którego należy. –

§2. Gdyby się który z członków rady wydalał, zawiadomi o tem tak radę stowarzyszenia, jakoteż i grono swoje – i wezwie go do nowego wyboru. –

§3. Gdyby postępowanie którego z członków sięgało plamą na całe stowarzyszenie, wtedy większością głosów wydalonym być ~~może~~ powinien.

VIII O Funduszach.

§1 Każdy z członków opłacać winien miesięcznie pewną kwotę – której minimum Rada Stowarzyszenia oznaczy a całe stowarzyszenie uchwali.

§2. Kasyera wybiera Stowarzyszenie i dodaje mu Kontrollera. –

§3. Kasyer z każdego miesiąca winien składać sprawozdanie z funduszów Towarzystwa, na posiedzeniach walnych. –

No 2. Spis pism peryodycznych naukowych trzymanych
przez Tarnach z Biblioteki

Abhandlung und die leichteste Methode die Bahn eines Cometen zu berechnen v. Olbers
Annales de Chemie et de Physique
Annales d'Hygienne
Annales des sciences naturelles
Archiv für civilistische Praxis
—— für Criminalrechts
—— der Mathematik v. Grunert
—— für politische Oekonomie v. Rau
Jahresbericht v. Canstatt.
Comptes rendus.
Dziennik [illegible] polskiego
Jahrbücher für Philologie v. Jahn.
Medicinische Jahrbücher
Jahrbücher Wiener für Literatur
Polytechnisches Journal v. Dingler
Archiv für Mathematik u. Physik v. Schlö.
Astronomische Untersuchungen [illegible] v. Bessel
Uranometria nova v. Argelander
Zbiór patentów dla Galicyi
Zeitschrift kritische v. Mittermayer
—— für rationelle Medizin v. Henle und Pfeiffer
—— der Staatsarzneikunde v. Henke
—— Geschichte v. Schmidt
der Jurist, eine Zeitschrift für oesterr. Recht v. Wildner
Tygodnik Lekarski

Pisma czasowe przez bibliotekę Uniwersy[tecką]
w roku szkol. 18 44/45 prenumerowane

Pisma w numerach czyli w tygodniu wychodzące

L'Ami de la Religion
Anzeiger Gelehrter Göttinger
Gazeta kościelna
Magazin für Literatur des Auslandes
Leipziger Repertorium
Tygodnik lekarski
Medizinische Wochenschrift
Jenaische Litteratur Zeitung

W poszytach czyli w miesiącu wychodzące

Annalen der Physik und Chemie v. Poggendorff
Archiv der Pharmacie v. Wackenroder
Archiv für Anatomie und Physiologie v. Müller
Archiv für Naturgeschichte v. Wiegmann
Biblioteka Warszawska
Biblioteka Naukowego Zakładu imienia Ossolińskich
Jahrbücher für Geschichte von Bülau
Krit. Jahrbücher für das Rechtswissenschaft
Jahrbücher für slavische Literatur v. Jordan
——— für Medizin v. Schmidt
Isis von Oken
Magazin für die Thierheilkunde v. Gurlt
Minerva v. Braun
Pamiętnik religijno-moralny
Revue des deux mondes
Schulzeitung v. Zimmermann
Sion eine Stimme in der Kirche
Katholische [illegible]
Zeitschrift für Alterthumswissenschaft
——— des [illegible]
——— östr. für Recht und Staatswissenschaft v. Wildner
——— für deutsche Statistik v. Reden
——— für die gesammte Staatswissenschaft v. Mohl
Allgemeine Litteratur Zeitung
Revue britannique

Statut Towarzystwa wzajemnej naukowej pomocy.

§ 1.

Dla wzajemnej naukowej pomocy dążącej młodzieży (kształcącej się) zawiązuje się Towarzystwo W. N. P.

§ 2.

Towarzystwo W. N. P. dzieli się na Wydziały stosownie do przedmiotu, który obiera w liczbie 5 mianowicie:

Wydział Prawny, Wydział Lekarski i historyczno-literacki – matematyczny – i teologiczny.

§ 3.

Wydziały stosownie do potrzeby rozdzielają się na Oddziały, wszelako podział taki nie mnoży Wydziałów.

§ 4.

Do zawiązania się Wydziału potrzeba jest pięciu członków – w takowym razie Wydział będzie prowizorycznie ukonstytuowany. Gdy dziesięciu członków w skład Wydziału wchodzi – Wydział ustala się ostatecznie. Biuro (mianuje) i attrybucye swoje względem całości Towarzystwa wypełnia.

§ 5.

Biuro wydziału składa się z Prezydującego, Wiceprezydującego i Sekretarza – gdy liczba członków Wydziału przenosi 30 Wiceprezydujący drugi obranym będzie.

§ 6.

Urzędowanie Biura w każdym Wydziale jest trzymiesięczne – wyjąwszy mianowanego większością 2/3 głosów.[6]

§ 7.

Przyjmowanie (i wyłączanie) członków odbywa się podług § itd. Biuro co miesiąc raport ogólny z czynności Wydziałów.

§ 8.

Kasyerem Wydziałowym jest Sekretarz, a kontrolla Prezydującego wybrany na czas urzędowania Biura.

§ 9.

Kwota jaką ponosi Wydział zaspokojone są z funduszów ogólnych.

§ 10.

Każdemu Wydziałowi zostawia się wolność urządzenia się stosownie do własnych potrzeb, wszelkie rozdział względem całego Towarzystwa na zasadach Statutu Towarzystwa. Przedmiotem posiedzeń Wydziałów będzie nie tylko obradowanie (kwestyi) im właściwych, ale nadto wyższych związków z całym Towarzystwem ...

Wydział przedstawia jako całość ... potwierdza przyjęcie ... Dnia z okolicznościami bieżącemi. Trzy ... Wydział wydziałowi, który obowiązany jest ...

(pencil marginal notes:)
prowizorycznie – tymczasowo
ukonstytuowany – urządzony
Biuro – przewodnictwo wydziału
attrybucye – obowiązki
Prezydujący – Przewodniczący
wiceprezydujący – zastępca przewodniczącego
Sekretarz – Pisarz
Rapport – Sprawozdanie
Kassyer – Skarbnik
Ściąganie podatków – Zbieranie ...
Kontrolla – Sprawdzanie
Kwestya – Zadanie
Statut – Ustawa

Oznaczenie terminu
(6 Przewodniczący z wiceprzewodniczącym wydziału ...
p. 6 tygodni rozpoczynam
wszelako biuro ...
zmienione być może dla ważnych przyczyn większością 2/3 ...

Uwaga, że niepotrzebne zmiany ...
raport co tydzień

Przewodnictwo wydziału ...
Skarbnik ...
Zbieranie ... składek ... nie ... mają być skarbnikowi głównemu oddane.
Przewodnictwo wydziału ...
sprawdzanie sprawozdań
rozważanie ...
Kandydat – – – przedstawienie

Autor winien prace swoje ne Zgromadzeniu sam odczytać.
Prace składane są w Archiwach Towarzystwa.

§11.

Czynności Wydziałów centralizuje (zespala) Rada centralna (główna).

§12.

Rada główna składa się z Prezydujących Wydziałów i z wybranych po jednym z każdego Wydziału.

§13.

Prezes Rady i Sekretarz wybierani są przez Radę na czas przez nią oznaczony. Atoli Sekretarz wybierany będzie z członków dodanych nie prezydujących w Wydziałach.

§14.

Rada Główna wybraną jest na trzy miesiące.

§15.

Obowiązkiem Rady jest także kierowanie Zgromadzeniami walnemi Towarzystwa; Występowanie na zewnątrz Towarzystwa i czuwanie nad godnością Towarzystwa.

§16.

Rada przed wyjściem z Urzędowania swojego winna jest na dni 15 złożyć raport ogólny z czynności swoich przed Towarzystwem; na ostatniem zaś posiedzeniu Zgromadzenia walnego składa ogólny rys czynności Towarzystwa.

§17.

Po złożeniu Sprawozdania przez Radę Główną i po oznaczeniu przez nią terminu posiedzeń nadzwyczajnych wyborczych poszczególnych Wydziałów – Wydziały na tychże posiedzeniach przystępują do obioru na następne trzy miesiące Rady Głównej Biór swoich członków Rady Głównej odnośnie do §12. wyjąwszy ... [illegible]

§18.

Rada Główna występuje na zewnątrz przez Biuro swoje i jako Biuro całego Towarzystwa. (W tytule Prezes i Sekretarz T. N. W. P.)

§19.

Posiedzenia walne Towarzystwa odbywają się co 12 soboty za poprzedniem uwiadomieniem. – Wydziały odbywają dwa razy w tydzień – Wydział Historyczno-litewski w godzinach wolnych od innych posiedzeń. Na Wydziałach członkowie mają z własnej inicjatywy prawo głosu w dyskussyi i innych Wydziałów [illegible]

§20.

Posiedzenia z Wydziału odbywają się pod przewodnictwem Prezydującego wybranego z swojego grona. [illegible]

§21.

Każdy z członków winien jest okazać przy wchodzie bilet – wolno mu jest przyprowadzić z sobą nieczłonków lub też takowym udzielać może ograniczoną ilość biletów. Za zachowanie się nieczłonków wprowadzający jest odpowiedzialnym.

§22.

Bilety wstępu na Zgromadzenia walne udziela również Biuro Rady.

§23.

Posiedzenie walne Towarzystwa rozpoczynem będzie od czytania protokułu poprzedniego posiedzenia, następnie Prezes zagaja i rozpoczyna czynności. Wzywa członków do czytania przygotowanych prac i wszystkim żądającym udziela głosu, prowadzi dyskussyą, wzywa do porządku i na żądanie członków większej na kworum zamyka posiedzenie. Stosownie do woli członków Towarzystwa zamyka posiedzenie.

§24.

Na posiedzeniach walnych Towarzystwa z kandydatów pojedynczo przez Wydziały przedstawionych wybranym będzie większością $\frac{2}{3}$ głosów Kassyer Towarzystwa.

§25.

Wydziały Kassjer członek winien opłacać miesięcznie przynajmniej dwa złote – Fundusze Towarzystwa obracane są na potrzeby jego, wydawanie pisma, i założenie czytelni.

§26.

Szafowanie funduszów powierzone jest Radzie, o jednak ze sprawozdaniem winna wyskazać.

§27.

Przyjmowanie członków ma się odbywać w ten sposób:

a) przez pośrednictwo Wydziały.

b) na przedstawienie członka, który winien jest dać wydziałowi zapewnienie co do przeszłości kandydata co do moralnego postępowania i chęci szczerego dążenia do celu Towarzystwa.

c) Wydział nad przyjęciem kandydata dyskutuje i w razie odmówionym appellacya żadnego przyjęcia niema od decyzyi którą Wydział za pośrednictwem Rady uwiadamia inne.

Gdy zaś nastąpi zgoda co do przyjęcia decyzya Wydziału przedstawiona będzie Towarzystwu. Prezes wzywa członków Towarzystwa co stawiania protestacyi przeciw przyjęciu Kandydata. Protestacye stawiane być na końcu posiedzenia, motywowane, i podpisane. Rada odsyła je do Wydziału przedstawiającego, który dyskutuje protestacye, wzywa protestujących na swe posiedzenie do dania objaśnień, a w razie potrzeby przedstawiającego lub kandydata. Po wysłuchaniu stron Wydział stanowi. Gdy zarzuty czynione przeszkody o ... stanowczym Kandydat z Wydziału stanowczo przyjęty i do zatwierdzenia na Walnem Posiedzeniu przez Radę podanym będzie, oraz z wzmianką, że zarzuty nieważnemi zostały.

Kandydat przez jeden wydział nie przyjęty – nieprzyjętym jest przez Towarzystwo.

Projekt Statutu przyjęty i uchwalony przez Wydział Prawny komunikuje się Wydziałowi Lekarskiemu do zrobienia swoich uwag przez swego członka Franciszka Matyjkę i Romana Goebla — Fedorowicz sekretarz

§28.

W razie nadzwyczajnego postępowania członka Wydziału prezydujący upomina go, a w razie drugiej zapomnienie w protokole umieszcza; gdy zaś postępowanie członka jest niezgodne z zasadami Towarzystwa, jego celami i dążeniem, lub gdy go czyni niegodnym Towarzystwa, Prezydujący zebrać winien Wydział i poleca Sekretarzowi do wniesienia oskarżenia. Po wygotowaniu takowego Wydział oskarżenie przyjmuje i Radzie przesyła.

lub prezydującemu §17

Rada oskarżenie oddaje Komissyi Sądowniczej.

§29.

Komissya Sądów składa się z Prezydujących wszystkich Wydziałów, odbywa swe posiedzenia w razie potrzeby, naznacza kolej sądzenia spraw Wydziałom, które w komplecie $\frac{2}{3}$ rozstrzyganiem ich zajmują się.

§30.

Wydział zawezwany w tej przyczynie jest pod przewodnictwem Komissyi Sąd. po wniesieniu oskarżenia przez Sekretarza patrz §28. i wysłuchaniu obrony dodanego obrońcy z grona Towarzystwa winnego uznaje lub nie. Potem Komissya Sąd. wydaje wyrok na zasadzie orzeczenia Wydziału Sądzącego.

§31.

Komissya decyzyę swą przesyła Radzie i takową na posiedzeniu walnem Towarzystwu odczytuje i w protokole zamieścić poleca.

§32.

Ustawa ta Towarzystwo oznacza stały dzień wyboru wszystkich urzędników Towarzystwa po przyjęciu Statutu.

Uchwalono i przyjęto na posiedzeniach Wydziału Prawnego.

Kraków d. 24 Sierpnia 1848 r.

Sekretarz

Prezes Wydziału
Kazimierz Kaliński
Kazimierz Fedorowicz
Sekretarz Wydziału

§ dodatkowy.

W razie koniecznej potrzeby Statut Towarzystwa przez Komissyą oddzielną wybraną z Wydziałów po 3 [illegible] przez [illegible] będzie.

Nro 17. 6

Młodzieży Polska!

Jednéj matki dziećmi jesteśmy, do jednego wszyscy dążymy celu. Niemcy zabrawszy [li] nas do siebie a odetchnąwszy w Marcu wolniejszém powietrzem i nam też dłużéj wolności tamować nie mogli. Ale co u nich było końcem, dla nas jest dopiero początkiem, bo wolności bez Ojczyzny nie znamy. —

Ojczyzna która ma ~~powstać~~ odrodzić się w nas wyrośnie i istnieć musi i znaleźć wszystkie warunki przyszłego jéj bytu; obowiązkiem zatem patryotów zbierać i skupiać wszystkie jéj siły, obowiązkiem w pracy i kształceniu się sposobić na użytecznych jéj synów. —

Poświęcenie naszem hasłem i naszą drogą, a poświęcenie takie jakie nam nakazuje głos serca polskiego. Ojczyznie poświęcim wszystko, ~~[illegible] jéj naszą krew, na jéj [illegible]~~ Na rozkaz żywot nasz zamkniemy w pracy i nad własném i braci naszych kształceniem. —

Długie wieki Uniwersytet Jagielloński światłem swojém utrzymywał Ojczyznę, był jéj potęgą, był jéj podporą. Niechajże i dzisiaj tenże sam Uniwersytet z łona swojego wydobywszy się, stanie się na nowo stolicą światła i cnót polskich.

Dlatego o Młodzieży Polska! Śpiesz w progi nasze przyjmiemy was jako braci, domy nasze i serca ~~nasze~~ otworzymy Wam, a wspólną idąc drogą, wspólną niosąc sobie pomoc, obowiązkom które wkłada na nas Ojczyzna łatwiej zadosyć uczynimy. —

Kraków d. 26 Sierpnia 1848 r.

~~Ze zgromadzenia Uczniów Uniwersytetu Jagiellońskiego~~

W imieniu ~~Z~~ młodzieży Uniwersytetu Jagiellońskiego —
Towarzystwo Naukowej pomocy wzajemnej

N^ro 20

Działo się w Krakowie dnia 31 Sierpnia 1848°

W celu ~~rozprzestrzenienia~~ rozpowszechniania oświaty, tak przez wzajemne jako i udzielanie pomocy, porozumiały się trzy Towarzystwa: Naukowej Pomocy, Wzajemnego Nauczania [młodzieży] i Naukowe Rzemieślnicze, które, zważywszy że w jedności i zespoleniu największą znajdą siłę, postanowiły w jedno ciało się zlać [wzajemnie się wspierać] przez uformowanie jednej ~~Rady Głównej~~ Towarzystw Naukowej Pomocy jako punktu głównego z którego wszelkie działania w rozszerzaniu oświaty wychodzić mają. — Do tej Rady Głównej ~~Centralnej Służby~~ mają być co miesiąc powoływanych ~~[illegible]~~ Członków, trzech z grona obywateli zaciągniętych w Towarzystwo Naukowej Pomocy — trzech z grona Młodzieży Akademickiej złączonych w Towarzystwo Wzajemnego Nauczania ~~i Pomocy~~ i trzech z grona obywateli składających Towarzystwo ~~Młodzieży~~ Rzemieślniczego. Atrybucye Rady Głównej ~~Służby Centralnej~~ są:

a) Nadzór nad szkołami przez Towarzystwa zakładanemi —

b) obmyślanie środków ułatwiających nabieranie nauk.

c.) Podawanie petycyi i prowadzenie korrespondencyi z Rządem ~~[illegible]~~ —

d) ~~[illegible]~~ Gromadzenie i rozdzielanie funduszami i innemi przedmiotami własnością Towarzystwa będącymi —

e) Rozprzestrzenianie celów i dzieła Towarzystwa

f.) ~~Moralna władza Służby~~ ~~Służba~~ Rada Główna ma moc wzywania Członków Towarzystwa do spełniania jej działań —

g.) Nie wolno żadnemu z pojedynczych Stowarzyszeń występować na zewnątrz, jak tylko za pośrednictwem Rady Głównej ~~Centralnej~~ —

— Przepisanie Ustawy dla Rady Głównej jej się powierza. Każde Towarzystwo wybierze 3ch Członków do Rady Głównej na dzień 5 Września 1848. i takowi zbiorą się w tymże dniu o godzinie 6 wieczorem —

N^ro^ 61.

Dla braku czasu proszę o uwolnienie mnie od obowiązku przewodzącego w Radzie

d. 14/11 848 r. Daniel

d. 14/11 848 r. Sekretarz Matyjko

Statut dla Czytelni Stowarzyszenia Wzajemnej Nauki Młodzieży Uniwersytetu Jagiellońskiego.

§1. Z powodu wielkiego wpływu wynikającego z czytania na wykształcenie umysłowe, Stowarzyszenie Wzajemnej Nauki zakłada Czytelnię nową, na wzór Czytelni Stowarzyszenia W. N. Młodzieży Uniwersytetu Jagiellońskiego.

§2. Czytelnia składa się:
1. z czasopism przez Stowarzyszenie prenumerowanych.
2. ofiarowanych przez Wydawców.
3. ofiarowanych przez członków Stowarzyszenia
4. z zakupionych książek przez Stowarzyszenie.
5. ofiarowanych przez członków Stowarzyszenia na pewien czas lub na zawsze.

§3. Czytelnia zakłada się w kamienicy obok resursy Stowarzyszenia i otwartą jest codziennie od godziny 4 do 9 po południu.

§4. Czytelnia w myśl § 10 Statutu Stowarzyszenia należy pod zarząd Rady Głównej, która wyznacza bądź z grona swego, bądź z Stowarzyszenia członków stałych, nieulegających § 5 Statutu obowiązującego na trzymających Dozór w Czytelni. Członkami tymi są: Bibliotekarz

i Kilku

i kilku według potrzeby Dozorujących.

§5. Obowiązkiem jest bibliotekarza dokładne utrzymywanie spisu czasopism i książek - winien czuwać nad porządkiem w Czytelni - może przedstawiać Radzie Głównej potrzebę zaprenumerowania różnych pism lub zakupienia książek, lecz sam tego bez poprzedniego Rady pozwolenia robić nie jest mocen.

§6. Czynnością Dozorującego jest dokładne zapisywanie w liście na ten cel sporządzonej nie tylko książki składane na użytek Stowarzyszenia, ale nadto i wypożyczane - Obowiązani są zapisywać godziny, w których dozór utrzymują w liście na to zrobionej.

§7. Ofiarujący książki Stowarzyszeniu winni są do księgi na ten cel przeznaczonej podać termin, na jak długi wypożyczają.

§8. Chcący pożyczyć z czytelni książki lub czasopisma winien oznaczyć czas, na jaki żąda - jeżeli zaś jest w niemożności zwrócenia na zakreślonym przez siebie terminie książki lub czasopisma, powinien żądać na terminie przedłużenia innego, po upłynieniu tego, obowiązany jest zapłacić za każdy dzień przetrzymania książki lub czasopisma 3 gr. które złożą się na potrzeby Czytelni.

§9. Dzieło składające się z kilku tomów, może tyż razem wypożyczać, pojedynczych dwóch książek nie można jednej osobie naraz pożyczać. Nie pożyczają się ostatnie numera wszelkich czasopism, tylko poprzednie -

§10. Każdy, który zgubi książkę lub czasopismo pożyczone, winien zapłacić wartość, której zasięgnięte będzie wiadomości od księgarza.

§11 Czytający nie mogą wynosić czasopism do innych pokoi.

§12. Każdy członek Stowarzyszenia obowiązany jest dozorującemu każdorazowo w czytelni okazać bilet Stowarzyszenia M.N. dla tego postanawia się okazywanie biletów, że dozorujący nie zna wszystkich należących do Staw. M.N.M.U.J.

§13. Osoby chcące użytkować z czytelni, a niebędące członkami Stowarzyszenia winny opłacać z góry 2 Złp miesięcznie, którym udzielona będzie karta „Wolny wstęp do Czytelni Staw. M.N.M.U.J." podpisana przez Prezesa i Sekretarza Rady Głównej - Osoby takie wciągane będą na osobną listę - kwotę opłacać będą dozorującemu, który ją odda bibliotekarzowi, a ten Kassyerowi Stow. M.N. -

§14 Osoby zagraniczne życzące sobie mieć wstęp do czytelni, mogą tyż przez każdego członka Staw. wprowadzonemi -

§15 dodatkowy. W razie potrzeby zmiany niniejszego Statutu, Wydziały delegują w tym celu Kommisyę złożoną z Sekretarzów każdego Wydziału - Od dnia przyjęcia tego Statutu przez Stowarzyszenie, zaczyna się jego moc obowiązująca - Dzień ten jest 15 Stycznia 1849 r. oznaczony przez Stowarzyszenie na posiedzeniu ogólnem d. 9 Stycznia 1849 r.

Federowicz [illegible]

Do Waszej Cesarskiej Mości a Króla
Naszego najłaskawszego prośby składa
Zgromadzenie Professorów i Uczniów Uniwersytetu
Jagiellońskiego i Wszystkich Zakładów w Mieście Kra-
kowie i Jego Okręgu istniejących

Najjaśniejszy Panie

Smutne podzielając losy naszej ukochanej Ojczyzny Uniwersy-
tet wśród burzy politycznej która uderzyła na kraj nasz zwalita
go z [illegible] wszystko co naszem było Uniwersy-
tet jeden tylko pozostał — jakby na świadectwo wnukom o świetnej
swej Ojczyzny przeszłości, jakby na kolebkę przyszłego wielkiego
życia narodu naszego. Jako Polacy i Słowianie [illegible]
otwarcie i szczerze wam Ces. Król. Mości wypowiemy nasze żądania
i nasze prośby. Prosimy od Ciebie Miłościwy Królu tego w nami
nasi wielcy i błogosławionej pamięci Fundatorowie dali i darowa-
li — niewzruszonym prawem własności. U stóp Twego Tronu i My cząstka
nieszczęśliwego Ludu podnosimy głos w imie instytucyi nam najdroż-
szej jedynej pamiątki po Ojcach otrzymanej o której nam dotąd za-
wistne losy niewydarły. Żądamy Cesarzu i Królu protekcyi tylko
i Twej łaski, aby, nam co w podejrzeniu, złej wiary, przemocą
lub nieuważeniem zabrano, wydarto lub nieoddano, było jako
nasza prawna własność powrócone. Oto są prośby nasze

1. Aby ta główna szkoła na teraz 500 lat dochodząca której opatrz-
ność Boska wśród tylu nieszczęść kraju cudownym prawie sposobem
od zguby zachowała i Wy Naj. Ces. i Królu nasz [illegible] równie jak
Sławnej pamięci Rodzic Wasz przed potwierdzeniem przydalszego
istnienia otrzymać świetnie miała ~~sobie przywrócone miała~~
sobie przywrócone i potwierdzone przywileje i prawa jakie jej Fun-
datorowie naznaczali i mieć chcieli (aby wola ich zupełnie była sza-
nowaną) które ich następcy potwierdzali i pomnażali — aby Matka
szkół polskich nasza Akademia zastygnęła, co też Bóg [illegible]
ją główną uczynił jak wcześnie nadały jej po raz ostatni traktaty i
ustawy z r. 1815 statut raz obowiązujący przez Komisyę Reorgani-

zacz

zacyjną z r. 1833 nadanym przeczy jest we wszystkiem i zupełnie je znosi.—

2. Ażeby na mocy tychże przywilejów pozostała na wieczne czasy tem czem ją chcieli mieć od początku jej pierwszy założyciel Kazimierz W[ielki] i wskrzesiciel Jej: Władysław Jagiełło którego imieniem do tychczas się szczyci, to jest: aby była i pozostała na zawsze szkołą ludu polskiego, który tę ziemię od wieków z Woli Najwyższego Pana świata zamieszkuje, a zatem szkołą polską, szczególnie i aby język narodu był głównym w niej językiem naukowym we wszystkich gałęziach umiejętności. Wszakże Uniwersitas nasza ogarniając w sobie wszystkie nauki i umiejętności będzie również ogarniać uprawę głównych języków starożytnych i narodów nowoczesnych oświatą i nauką celujących.

3. Ażeby na mocy tychże przywilejów i takowego przeznaczenia Szkoła Główna Jagiellońska miała przyznaną wolność nadania sobie takiej organizacyi, któraby odpowiadała szczególniej potrzebom i duchowi tego ludu a oraz była zgodna z potrzebami oświaty i postępem obecnego wieku. Ażeby jej służyło wyłączne prawo wyboru i powoływania według swego tylko zdania osób na wszelkie posady nauczycielskie i urzędy akademickie.—

4. Ażeby stosownie do potrzeb ducha czasu professorom tej szkoły służyło zupełne prawo wolnego nauczania wszelkich umiejętności uczniom zaś prawo słuchania takowych podług własnej ich woli stosownie upodobania a oraz w takim porządku i okresie czasu jakie sobie każdy z nich obierze. Ażeby nakoniec oprócz zwyczajnych professorów Universytetu Jagiellońskiego mógł sobie przybierać według potrzeby docentów nadzwyczajnych.

5. o towarzystwie naukowem wypuszcza się.—

6. Ażeby na mocy tych samych przywilejów i nadań na mocy powszechnego prawa ludzkiego i wyższej sprawiedliwości szkoła Główna Jagiellońska miała sobie przyznane odzyskane wrócone i zaręczone na zawsze wszystkie swoje fundusze i wszelkie własności dobra, beneficja, kapitały budynki i t.p. które posiada obecnie lub posiadała ~~niezawodnie~~ w Galicyi a nakoniec owe które posiadała w mieście i kraju obecnym ~~niezawodnie~~ również które posiada w tak zwanem Królestwie Polskiem Kongressowem i posiadała dawniej w innych także prowincyach starego Królestwa polskiego nareszcie we Włoszech. Mianowicie zaś co do nowego i

Ska

i dawnego Królestwa polskiego ażeby Najj. Pan nakazał jak naj-
spieszniej windykować od Rządu Rossyjskiego wszystkie owe na-
leżyte summy które świętej pamięci Rodzic Jego przed 20 laty
przyznał nam i z największą rzetelnością wypłacić gotowizną
na rzecz naszą, do rąk Pełnomocnika tegoż Rządu który takowe
aż do tej chwili bezprawnie zatrzymał, lecz oraz zażądał od niego zwro-
tu tych dóbr beneficiów i kapitałów w obecnem Królestwie Pol-
skiem leżących które tenże sam Rząd aż do Roku 1827 przyznawał
za naszą własność nigdy nie zaprzeczoną jako takową w księgach hypotecznych
uznawał a dopiero wtedy nagle na rzecz swojego skarbu przywłasz-
czył sobie i wydarł nam bez względu na wszelkie postanowienia
ówczesne własne kiedy Rząd Austryacki zwracał na Jego sprawiedli-
wość naszą w swoim ręku pozostałą, na zasadzie traktatów wspól-
nie z Rossyą i Prussami w 1815 zawartych — stanowczo zażądał jeszcze
zwrotu tych ~~które~~ znakomitych naszych kapitałów od Rossyi i Prus
które w dawniejszych prowincyach polskich przez nich zabranych
były umieszczone i przeciwko wszelkim traktatom nawet rozbiór
Polski regulującym zagrabione przez nich zostały — a jako Austrya
w r. 1828 wysyłając do Rąk Pełnomocnika Rossyjskiego należytości naszą,
wypłaciła ją sumiennie z prowentami tak wszystkie takowe kwoty od Rossyi
i Prus równie z prowentami zaległymi od tylu lat żądać należy. Toż samo
rozumie się o funduszach naszych we Włoszech, Bryzgowii, Wenecyi i
Radze przez prywatnych fundatorów Akademii na rzecz uczniów
naszych uniwersyteckich. Wszystkie też należytości wykazała do
Władzy i dowiodła naocznie w swoim operacie Kommissya Likwida-
cyjna od obecnego Rządu w tym celu ustanowiona. Wreszcie Prowincy-
alnie o zwrot funduszów na budowę Kollegium Jagiellońskiego przez Sejm
ostatni uchwalonych, tudzież innych w byłej Kassie Głównej W.
M. Krakowa i Kassie Kameralnej zalegających na różne cele na-
ukowe przeznaczonych. —

7. Ażeby zarząd i wykonanie tych wszystkich funduszów i własno-

ni jakichkolwiek należał wyłącznie do prawnych jej właścicieli t.j.
do Szkoły Głównej jedynie pod kontrollą bezpośrednią Rządu zostającej —

8. Ażeby oprócz Uniwersytetu Jagiellońskiego jego praw przywilejów i uposażenia wszystkie jeszcze inne szkoły i zakłady naukowe obecnie istniejące a mianowicie Liceum S. Anny, Szkoła Techniczna ze wszystkiemi swemi gałęziami i odnogami, oddzielnie Szkoła Sztuk pięknych, oddzielnie Szkoła muzyczna etc. Szkoły Wydziałowe Szkoła przemysłowo-Handlowa a nakoniec wszystkie szkoły parafialne miejskie wiejskie zarówno przy swoim bycie i funduszach swoich jak postanowiła Reprezentacya W. M. Krakowa i jej Rząd jego ostatnio ustanowionych zachowane i zatwierdzone zostały jak wspomniono.

9. Wszelkie inne jakiekolwiek zakłady i fundusze z zakładami naukowemi styczność mające i na uniwersalia Professorów i uczniów i ku postępowi sztuk nauk i umiejętności służące czy to dawniejsze czyli w ostatnich czasach za bytu Wolnego Miasta Krakowa powstałe, uchwalone i odkazane jako to: Bursy Stipendia fundusze dla młodych artystów podróżujących i za granicą kształcących się, fundusz na pensye dodatkowe i nagrody dla Professorów Liceum Technicznych Wydziałowych, Domu ochrony dla drobnych dziatek ze swoim funduszem zakłady szkoły gimnastycznej pływania, ujeżdżalnie ze swoimi funduszami zakłady praktycznej agronomii i Weterynaryi itp. nakoniec szkoły elementarne dla oświaty i moralnego wychowania naszych włościan tam gdzie tych szkół jeszcze niema dotąd, ażeby wszystko to było utrzymane wykonane i uzupełnione w sposobie w jakim to ułożono i o czem przekonać się można z Aktów i szczegółowych uchwał i rozporządzeń byłego Senatu i ostatniego Sejmu w Krakowie i Jego okręgu w r. 1844. —

10. Ażeby wszelkie zakłady i fundusze te stały jak dotąd w związku i pod wyłącznym kierunkiem Szkoły Głównej i od niej otrzymały stosowne rozporządzenia i rozwój należyty pod bacznym względem Rząd zaś dostarczał potrzebnych na to środków.

11. Aby wolno było zasługi Professorów bez względu na czas ich służby oceniać i po 25. latach służby pensye dożywotnie

oznaczać. Wdowy i dzieci również na pierwszy wszystkich przy w do-
umierających professorów mieć względy.

12. Aby Professorowie i Nauczyciele wszelkich stopni uznawali tylko sądy swoich Kollegów a Młodzież Akademicka ulegała Jurisdikcyi wspólnej Uniwersytetu z nią wykonywanej — Wszelkie pociągania i aresztowania przez Władzę policyjną miejsca mieć niebyło jedynie in *flagranti delictu* z natychmiastowem wydaniem Władzom Uniwersytetu. —

13. Aby prawa naukowe i obywatelskie professorom i Uczniom innych Szkół Krajowych o ile te od powyższych są korzystniejsze lub dawniej nie objęte przyznane równocześnie im zostały.

14. Nakoniec dopraszamy się, aby obok Uniwersytetu Jagiellońskiego jako też i zakładów naukowych z nim połączonych bez jego wiedzy i wyraźnego upoważnienia żadne inne zakłady nie były założone z tem na mocy pozwolenia podrzędnym onego zostawały nadzorem. Mianowicie zaś, żeby żadna korporacya Duchowna nie mogła utrzymywać i zakładać samowolnie szkół do wychowania młodzieży świeckiej męskiej i żeńskiej, a szczególniej aby Societas Jesu i Jego członkowie nigdy na naszej ziemi nie pozostali —

W czasach człowieka któryby w każdej nauce równie był biegłym
Sokrates jeśli za najmędrszego uchodził, to jedynie
dla tej przyczyny iż wiedział że wszystkiego umieć nie może.
Lecz nie uważając na to twierdzenie wystawmy sobie człowieka
któryby mocą ~~rozumu~~ z i przenikliwością swego zgłębił najskrytsze
tajniki przyrodzenia: ogarnął niepojęte świata dziwy? jakiżby stąd zawiszał się dla spo-
łeczeństwa użytek gdyby ta mądrość nad przyrodzona
nie spłynęła na całe plemię śmiertelnych przez środki
stosunkami społeczeństwa stawiane. — Rzućmy okiem na pierwiast-
kowe dzieje społeczeństwa ludzkiego. Widzimy człowieka materyal-
nego, tak dalekiego od potrzebnych i główniejszych wiadomości iż do wyż-
szych wznioślejszych umysł i serce sięgać nie był w stanie zniezdolniał.
Piękność tedy w ~~człowieku~~ tak materyalnym w takiej niższości
umysłowej pogrążonemu ~~poł~~ człowiekowi wydawać się mogła przyrodzeń?
On jakby widział obojętną dla siebie ~~martwą~~ martwą nagą — nieczuły nas jej
piękności i wdzięku czyli mógł się nią upoić lub nad nią
zachwycać.

Zawiązaliśmy się w Towarzystwo; celem jego ~~jedynym~~ głównym — jedynym i stałym celem jest równość brater-stwo i miłość. — Dopełnimy go — dopełnimy świę-cie, gdy całe nasze postępowanie — wszystkie dążności do tych 3 wyrazów, niejako godła naszego odnosić bę-dziemy. Niech wszystko będzie między nami wspólne — ~~[illegible]~~ — bądźmy z sobą jak bracia — kochajmy się jak członkowie jednej rodziny — zachowuj-my między sobą jedność zgodę i miłość brater-ską — udzielajmy sobie nawzajem naszych myśli spostrze-żeń — oświecajmy drugich w ich błędach — starajmy się prostować fałszywe ich o rzeczach wyobrażenia a tym sposobem dopniemy zamierzonego celu — sta-niemy silni — potężni. Będziemy jak to dobroczyn-ne słońce które promienie swe na wsze rozsyłając strony, utrzymuje przy życiu całą przyrodę.

Pamiętajmy iż bierzemy na się wielką odpowiedzialność, aby się z niej wywiązać — wysilać się usilnie — godnie praw-dziwych synów ~~[illegible]~~ ojczyzny, pierwszym naszem staraniem winno być utrzymanie jedności — wzajemnego braterstwa — niech one będą w naszych ~~[illegible]~~ działaniach, a wtedy staniemy silni potęgą ducha i czynu — rzućmy na ziemię ziarno które przyjęte i wsparte na ojczystej niwie rozrodzi się w przyszłości obfity plon szczęścia ludu całego. —

16

Mitości [illegible] [illegible] chwila [illegible] [illegible] od

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] będzie [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

każdy [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]

drogą [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] dopełniony [illegible] dopełniony [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sobie

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] jedna [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Zjednoczeni się w [illegible] wyznaniu [illegible]

do całego [illegible] ojczyzny [illegible]

tem bardziej [illegible] z [illegible] jest [illegible]

[illegible] przyjętym [illegible] Jesteśmy [illegible]

[illegible] potrzeba [illegible]

że [illegible] wszystkie [illegible] potrzebować będzie [illegible]

[illegible] się [illegible] jest [illegible]

[illegible] przeprowadzenie władze [illegible]

[illegible] jest [illegible] też [illegible]

[illegible] jest [illegible]

w członkach [illegible] nie zaufania [illegible]

[illegible] przed [illegible]

[illegible] zakończenie to już [illegible] wyrazić

[illegible] zaufania [illegible] wymaga [illegible] reprezentacja [illegible] jest [illegible]

[illegible] wszystkie [illegible]

[illegible] wszystko [illegible] jest [illegible]

[illegible] zarzucać [illegible] wszystkim [illegible]

[illegible] ważny to jest [illegible] cała [illegible]

~~wielkie [illegible]~~ [illegible] od [illegible]

[illegible] będzie [illegible]

[illegible] młodzieży [illegible] pokażmy [illegible]

pokażmy się silnemi [illegible] nasze [illegible] wspólnej [illegible]

Dowód mamy uczynić tu z [illegible] jedności; [illegible] nie znamy

każdy będąc przytomny z defektów sprawujących się w oneStam mocniej obchodzić nie zdanie wyrazić

[illegible] matki ojczyzny

[illegible] ludzi nie [illegible] naszego zaufania [illegible]

Uważmy się [illegible]

[illegible] tem bardziej i pamiętać na to musimy [illegible]

nie znamy dopiero ich poznawać musimy [illegible]

wyprzedzić [illegible] [illegible] wszystkim [illegible]

[illegible] między nami jedności – [illegible] zaufania [illegible]

[illegible] jedno [illegible] swoje [illegible]

każdy [illegible]

my teraz [illegible] w pierw [illegible]

wraca [illegible] 3 miesiące nieograniczony urlop w [illegible]

którego pierw [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

my [illegible] [illegible] 3 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] Jasio [illegible] [illegible]

bardzo

Co nam ~~Przytaczając~~ [illegible] na poparcie [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

I Że przez prowadzonego [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] o [illegible]

trzeba oddalić, i charakter [illegible] człowieka powinien [illegible]

II Że [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] porządku [illegible] [illegible] [illegible]

Spowiedź [illegible] [illegible]

Mi

Milczałem dotąd, lecz teraz gdy przyszła chwila — chwila stanowcza, od której przyszłe nasze i współbraci naszych szczęście zależeć będzie; obowiązkiem jest moim wystąpić śmiało — jawnie wyjść przed wami kochani koledzy wszystkim uznające się myśli — objawić publicznie swe przekonanie, a sąd do was należeć będzie czym zbłądził lub też prawą postępował drogą. Zawiązaliśmy się w stowarzyszenie — celem jego głównym — jedynym i ~~tak~~ ~~[illegible]~~ rzetelne, ~~jego~~ jest równość braterstwo — i miłość — dopełnimy go — dopełnimy zwięcie, gdy całe nasze postępowanie, wszystkie ~~nasze~~ dążności — do tych 3 wyrazów, mianowicie godła naszego odnosić będziemy. Niech wszystko będzie między nami wspólne, udzielajmy sobie ciągle nawzajem naszych myśli — spostrzeżeń — ~~niech żadna~~, tajemnica zatajona nie zastąpi nam na drodze której ~~[illegible]~~ się zamierzyliśmy, iż nie stanie przeszkodą we wspólnych działaniach. Bądźmy z sobą jak bracia — kochajmy się ~~jak~~ członkowie jednej rodziny — zachowujmy między sobą jedność — zgodę i miłość braterską — oświecajmy drugich w ich błędach — starajmy się prostować fałszywe ich o rzeczach wyobrażenia, a staniemy silni potężni — będziemy jak to słońce dobroczynne, które promienie swe na wsze rozsyłając strony, utrzymuje przy życiu całą przyrodę. Pamiętajmy i bierzmy na się wielką odpowiedzialność — oczy wszystkich współziomków na nas zwrócone — cały naród na nas patrzy — cały też naród sądzić nas będzie. Aby wywiązać się z tak wielkiej odpowiedzialności — wywiązać się wyrzeczeniem — godnie prawdziwych synów ojczyzny, pierwszym naszym staraniem winno być utrzymanie jedności — równości —

Jeśli chcemy niech ona będzie w objawieniu naszych myśli a wszędy na niej działania wszystkie tej jedności braterskiej — staniemy silni potęgą ducha i czynu — rzucimy na niemiec ziarno — które przyjęte i wyrosłe na najczystszej niwie rozgrodzi i zaraz w przyszłości obfity plon całego ludu. Objawem tedy myśli i mowie naszych dojdziemy zamierzonego celu — przez tylko dojść możem do kresu wszystkich naszych życzeń — bądźmy więc szczerzy przed sobą, nie kryjmy przed drugimi naszych zamiarów tę tylko a nie inną winniśmy postępować drogą.

Wszakże Artykuł 22 brzmi: Przyjmowanie nowych w przystości członka ma się odbywać w ten sposób, na przedstawienie członka wydziału który winien jest dać wydziałowi zapewnienie co do przenoszenia kandydata co do moralnego postępowania i chęci działania dla celu Towarzystwa.

Zgadzam się że pojedynczy członkowie wpisani i przyjęci do grona naszego, wstępujący już wcześniej z przekonaniem i z tem przedsięwzięciem że zawsze stosownie do celu Towarzystwa — stale działać i postępować będą. Pojedynczy więc członkowie muszą tem samem posiadać zaufanie całego Towarzystwa. Czegóż więc rada główna chce ze swych posiedzeń usuwać członków do niej nie należących — czemuż nie jest tak łaskawą pozwolić na ich obecność w czasie swych posiedzeń — czemuż tem samem sprzeciwia się głównemu celowi naszego Towarzystwa Jedności braterskiej a tem samym rzuca już cień nieufności na zgromadzenie z łona którego wybraną została. — Jeśli teraz rada główna ma postępować — jeśli w członkach z których grona wybraną została nie ma zaufania — jeśli chce się przed niemi okryć jakąś osłoną tajemniczości — zostać jakąś radą sekretną — gabinetem że się tak wyrażę ministerialnym — jakież tedy sama rada ma od nas wymagać zaufania — jakiemi zapytuję się prawem? —

Ten sam Ob. Kor. Kalinka który na zgromadzeniu walnem po przeczytaniu adresu do młodzieży polskiej, gdy w tymże znajdował się ustęp jeden, zbyt drażliwy w teraźniejszych okolicznościach, odzywał się iż my teraz niczego wstydzić się nie powinni — niczego wypierać — to jest naszym jedynym żądaniem — jedynym celem jawnie i bez ogródki wyjawić, ten sam mówię Ob. Kalinka odzywał się wczoraj przeciw publicznym posiedzeniom rady głównej — nie jest to wyraźne sprzeciwieństwo — żadnie sobie samemu [illegible] — wypierać się tego, co przed chwilą publicznie objawił. —

19

Czemuż jest względem nas Rada Główna: Art: 11 Ustawy ogólnej T. W. N. P. tak opiewa: czynności wydziałów rozpala Rada Główna. Czem więc być może jeśli nie ośrodkiem wykonawczym. Ona w kółku swem jest niejako ogniskiem — Reprezentacyą ogółu Towarz:, koło którego skupiać się winny działania całego Stowarzyszenia, stem samem czynności każdego członka z osobna, a z którego to dopiero jako ze środka na obręb Towarzystwa występować mają. My obierając członków do rady głównej — obieramy niejako Reprezentantów — wykonawców naszej woli i zamiarów i woli — nie udzielamy im zaś żadnego szczególnego monopolu do działania tajemnie w naszem imieniu, bez naszej wiedzy i owszem rozdawania monopolów już niżeć byłoby przeciwko i ustawy. Wszakże rada według Statutu Rada występuje na zewnątrz w imieniu całego Towarzystwa f: swego Przewodnicz: i Sekr:

skrycie nie mogłaby tego imienia nadużyć. Czyliż działając czyliż występienie rada główna na zewnątrz bez naszej wiedzy — tajnie — w naszem imieniu nie byłoby już nadużyciem położonego w niej zaufania?

Cóż nam z tego na przeciw temu mówił X. Kalinka? Że przez przewodniczącego każdego wydziału, każdy Wydział wiedzieć może o treści powierzenia Radzie ogól:

Zastanowić nam się wtem miejscu wypada nad osobami w których mamy nieograniczone położyć zaufanie. Nie przeczę iż znajdą się między nami tacy, w których możemy nasze zaufania pokładać śmiało całkowicie, lecz zarazem pamiętać na to winniśmy iż się jeszcze wszyscy dobrze nie znamy — nie wiemy jeszcze dokładnie stopnia zdatności każdego z osobna członka. Gdzież bowiem można od nas wymagać tego, abyśmy się już wszyscy dokładnie znali — gdzież mowiéż, gdy dotąd nie było między nami jedności — braterstwa — wspólnego zaufania — jeden od drugiego stronił — jeden się przed drugim krył ze swym postępowaniem — gdzie były tysiączne fakcye stronnictwa — każden się bał otwarcie przed drugimi ze swym zdaniem wynurzyć.

I my teraz musimy wybrać z pomiędzy siebie ludzi zastępców w naszych zamiarach i woli, którzy w imieniu naszym na zewnątrz występowali — położyć w nich na 3 miesiące nieograniczone zaufanie, właśnie w chwili, gdy dopiero siebie poznawać zaczynamy.

Pamiętajmy na to że 3 miesiące jest czas nie mały — wprzeciągu tym dużo i bardzo dużo zrobić można. — Czyliż my, który według Ustawy ogólnej dla ważnych przyczyn biorę w tym czasie większością 2/3 głosu zmienić możemy, lecz też po upływie tych 3 miesięcy nadal potwierdzić nie — mamyż prawa zaocznie się przełożyć jak uchwałę do rady przez nas wybranej, która nas zastępuje i czyliż w nim nader można położyć zaufanie. Czyliż i także korzyści z posiedzeń rady głównej publicznej ~~[illegible]~~ nie wynikła ~~będzie~~, iż każdy będąc przytomnym debatom ~~nad~~ tyczącym się jakiej sprawy już się tem mocniej do niej przywięzuje — rozważa ją sam w sobie, a tem zdanie pewne nad nią wyraża — już mu później pod ~~[illegible]~~ rozwagę oddana nie jest obcą, prędzej i łatwiej potem swój sąd o niej orzecze. —

Bracie — towarzysze namyślcie się ~~dobrze~~ — tak mówię, namyślcie się dobrze, to nie jest rzecz błaha — małej wagi — to jest rzecz dochodząca całe nasze towarzystwo — a bodaj i nie cały kraj — od której nasza przyszłość nasze szczęście zależeć będzie — pokażmy się rozważnymi i silniemi tam gdzie idzie o los naszych bliźnich i wspólnej matki ojczyzny.

8856

IV